

Türkiye’de 2021-2022 Yılları Arasındaki Tavuk Eti Üretimi ’ne İstatistiksel Bir Değerlendirme

Muhammed Emir YEŞİLOVA ^{1*} ¹ Bağımsız Araştırmacı*Sorumlu yazar (Corresponding author): yesilovaemir@hotmail.com

Geliş Tarihi (Received): 12.03.2024

Kabul Tarihi (Accepted): 25.04.2024

Özet

Sağlıklı beslenme konusunda her geçen gün daha da duyarlı olan tüketiciler, hayvansal protein açığının kapatılmasında kırmızı ete alternatif olarak daha az yağlı ve daha ucuz olan kanatlı etine yönelmektedir. Dolayısıyla kümes hayvancılığı sektörünün izlenmesi ve sektördeki gelişmelerin değerlendirilmesi çok önemli rol oynamaktadır. Bu makalenin amacı; Türkiye’de 2021-2022 yılına ait tavuk eti üretimindeki farklı parametreleri değerlendirmektir. Bu bağlamda, tavuk eti üretiminin aylık değişimleri incelenmiştir. Elde edilen veriler ışığında, 2022 yılında, bir önceki yıla göre kesilen tavuk sayısında (adet) % 8.4’lük bir artış ve tavuk eti (ton) üretiminde % 7.7’lik bir artış olduğu saptanmıştır. Bu artışın temel nedenleri, tavuk etine olan yoğun talep ve günümüzdeki kırmızı et fiyatlarındaki büyük artış olarak izlenmektedir. Kırmızı etteki durdurulamaz artış dikkate alındığında, tavuk etine olan talebin ilerleyen yıllarda daha da artması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tavuk yetiştiriciliği, kırmızı et fiyatları, tavuk eti tüketimi, spss analizi

A Statistical Evaluation of Chicken Meat Production in Turkey Between

Abstract

Poultry farming; It is the most developed and technologically open sector of the livestock industry. Consumption is quite high because production is easy and fast and the cost is low. Consumers, who are increasingly sensitive about healthy nutrition, are turning to poultry meat, which is less fatty and cheaper, as an alternative to red meat to fill the animal protein gap. In the last 20 years, poultry meat production and consumption in the world has shown an increasing trend. Therefore, it is very important to monitor the poultry industry and evaluate the developments in the sector. The purpose of this article; The aim is to evaluate different parameters in chicken meat production in Turkey for 2021-2022. In this context, monthly changes in chicken meat production were examined. In the light of the data obtained, it was determined that in 2022, there was an 8.4 % increase in the number of slaughtered chickens (units) and a 7.7 % increase in chicken meat (ton) production compared to the previous year. The main reasons for this increase are the high demand for chicken meat and the huge increase in today's red meat prices. Considering the unstoppable increase in red meat, the demand for chicken meat is expected to increase further in the coming years.

Keywords: Chicken farming, red meat prices, chicken meat consumption, spss analysis

1. Giriş

Türkiye'deki tavuk üretimi hem ekonomik hem de tarımsal açıdan önemli bir sektördür. Türk Tarım Orman Dergisi'nin Mart-Nisan 2023 sayısına göre, Türkiye yumurta ve tavuk eti üretiminde dünyada ön sıralarda yer almaktadır. Modern tesislerde yapılan yumurta ve etlik piliç üretimi, ülkenin ekonomisine büyük katkı sağlamaktadır.

TÜİK'in 2022 verilerine göre, Türkiye'de 110 milyon adet yumurta tavuğu bulunmakta ve yıllık 20 milyar adet tavuk yumurtası üretimi gerçekleştirilmektedir. Aynı verilere göre yaklaşık 1,4 milyar tavuk kesilmiş ve 2.5 milyon ton beyaz et üretimi yapılmaktadır.

Tavukçuluk üretiminde başarılı bir işletme kurmak için dikkat edilmesi gereken bazı temel etmenler vardır. Bunlar arasında üretim hedeflerinin doğru belirlenmesi, üretim türü, kümes tipleri, pazarlama stratejisi ve hedef kitle bulunması dikkate alınmaktadır. Türkiye'de tavuk eti ve yumurta üretimi, son zamanlarda artış göstermektedir. 2024 yılının ocak ayında, geçen yılın aynı ayına göre tavuk eti üretimi % 6 artarak 203 bin 64 tona, tavuk yumurtası üretimi ise %6.3 yükselişle 1 milyar 837 milyon 648 bine çıktığı görülmüştür. Bu veriler, Türkiye'nin tavukçuluk alanında sürekli bir büyümüş içinde olduğunu ve bu sektörün ülke ekonomisi için ne kadar önemli olduğunu göstermektedir.

2. Materyal ve Yöntem

Türkiye istatistik kurumu 2021-2022 yıllarına ait tavuk eti üretimi verilerinden elde edilen verilerden tavuk eti üretimi ve kesilen tavuk sayısı arasındaki artış ve azalış incelenmiştir.

Spss paket program kullanılarak 2021 ve 2022 yılları arasındaki tavuk eti üretimindeki artış ve azalışları yıllara göre değerlendirilmiş, istatistiksel olarak incelenmiştir. Spss bir istatistik programı olmakla beraber birçok verinin temel istatistik işlevinde (çapraz tablolama,

frekanslar, tekrar etme, iki boyutlu istatistikler, veri istifleme, sayma, toplama, vb) kullanılmasını sağlar. Bu çalışmada Spss programının iki bağımsız grup ortalamasının karşılaştırılması (Mann Whitney U) yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar birbirleri ile karşılaştırılarak yorumlanmış ve geleceğe yönelik yaklaşımlarda bulunulmuştur.

3. Bulgular

3.1. Türkiye'deki tavuk üretiminin aylık artış analizi

Türkiye, kümes hayvancılığı alanında önemli bir üretici konumunda bulunmaktadır. Tavuk eti ve yumurta üretimi, ülke tarımının cam damarlarından biri olarak kabul edilmektedir. Som verilere göre, tavuk eti üretimi ocak ayında geçen yılın aynı ayına göre % 6 artarak 203 bin 64 tona ulaştığı gözlemlenmiştir. Aynı zamanda tavuk yumurtası üretimi de % 6.3'lük yükselişle 1 milyar 837 milyon 648 bin seviyelerine ulaşmaktadır.

TÜİK'in Aralık 2022 verilerine göre, tavuk eti üretimi bir önceki yıla göre % 7.7'lik ve tavuk yumurtası üretimi % 2.6'lik bir artış göstermektedir. Ağustos 2022'de ise tavuk eti üretimi bir önceki aya göre % 14.4 artarak 215 bin 865 ton olarak gözlemlenmektedir. Bu veriler, Türkiye'nin tavuk eti üretimindeki aylık ve yıllık artış trendini net bir şekilde ortaya koymaktadır. Sektörün bu büyümesi hem iç hem de ihracatta Türkiye'nin rekabet gücünü arttırmaktadır.

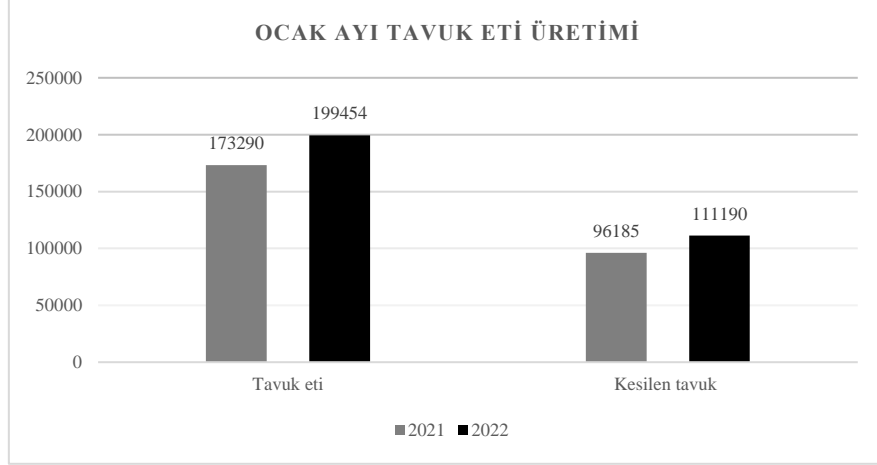
Türkiye'nin tavuk eti üretimi, sürdürülebilir tarım uygulamaları ve modern teknolojilerin entegrasyonu ile gelecekte de büyümeye devam edeceğini göstermektedir. Bu artış eğilimi, sektördeki yatırımcılar ve çiftçiler için yeni fırsatlar sunarken, tüketicilere de kaliteli ürünlerin yolunu açmaktadır.

Ocak ayında bir önceki yılın aynı ayına göre tavuk eti üretimi % 15.1 ve kesilen tavuk sayısı % 15.6 oranında arttığı gözlemlenmektedir (Tablo 1).

Tablo 1. Ocak ayı tavuk eti ve kesilen tavuk sayısı değişimi (2021-2022)

	2021	2022	Değişim (%)
Tavuk eti (Ton)	173 290	199 454	15.1
Kesilen Tavuk (Bin adet)	96 185	111 190	15.6

2021 Ocak ayında 173 290 ton olan tavuk eti üretimi, 2022 Ocak ayında % 15.1 artarak 199 454 ton olduğu gözlemlenmektedir (Şekil 1).

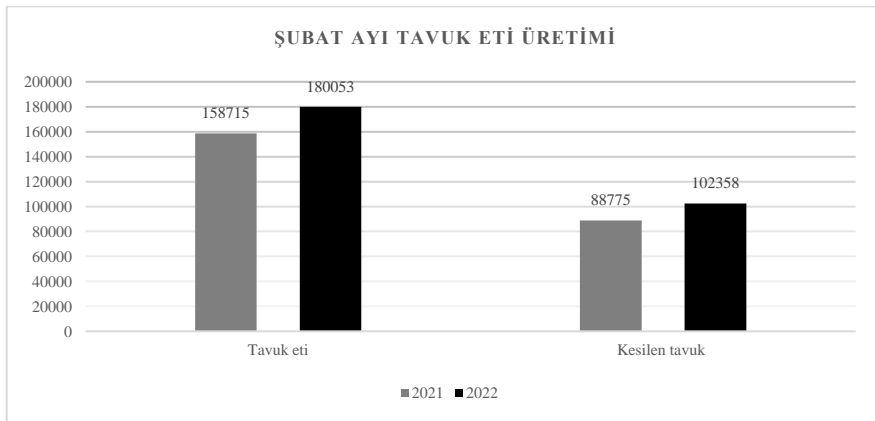
Şekil 1. Ocak ayı tavuk eti üretimi (2021-2022)

Şubat ayında bir önceki yılın aynı ayına göre tavuk eti üretimi %13,4 ve kesilen tavuk sayısı %15,3 arttığı gözlemlenmiştir (Tablo 2).

Tablo 2. Şubat ayı tavuk eti ve kesilen tavuk sayısı değişimi (2021-2022)

	2021	2022	Değişim (%)
Tavuk eti (Ton)	158 715	180 053	13.4
Kesilen Tavuk (Bin adet)	88 775	102 358	15.3

2021 Şubat ayında 158 715 ton olan tavuk eti üretimi, 2022 Şubat ayında % 13.4 artarak 180 053 ton seviyelerine yaklaşmıştır (Şekil 2).

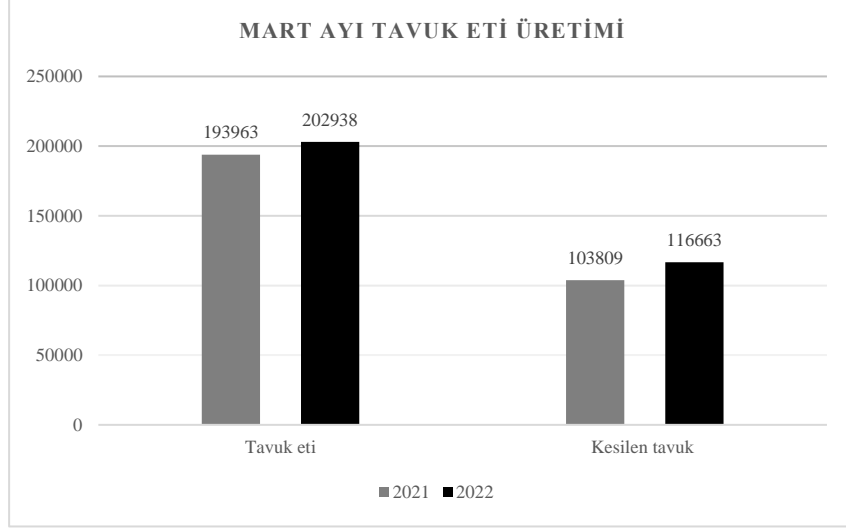
Şekil 2. Şubat ayı tavuk eti üretimi (2021-2022)

Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre kesilen tavuk sayısı % 12.4 ve tavuk eti üretimi % 3 arttığı gözlenmektedir (Tablo 3). 2021 Mart ayında 196 963 ton olan tavuk

eti üretimi, 2022 Mart ayında % 3.0 artarak 202 938 ton olarak gözlemlenmiştir (Şekil 3).

Tablo 3. Mart ayı tavuk eti ve kesilen tavuk sayısı değişimi (2021-2022)

	2021	2022	Değişim (%)
Tavuk eti (Ton)	193 963	202 938	3.0
Kesilen Tavuk (Bin adet)	103 809	116 663	12.4

Şekil 3. Mart ayı tavuk eti üretimi (2021-2022)

Nisan ayında bir önceki yılın aynı ayına göre kesilen tavuk sayısı % 8.4 tavuk eti

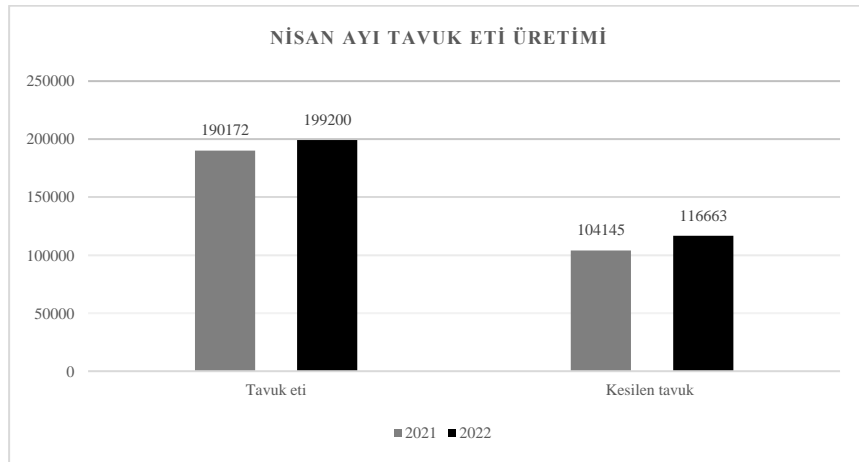
üretimi % 4.7 arttığını göstermektedir (Tablo 4).

Tablo 4. Nisan ayı tavuk eti ve kesilen tavuk sayısı değişimi (2021-2022)

	2021	2022	Değişim (%)
Tavuk eti (Ton)	190 172	199 200	4,7
Kesilen Tavuk (Bin adet)	104 145	112 849	8,4

2021 Nisan ayında 190 172 ton olan tavuk eti üretimi, 2022 Nisan ayında %4.7

artarak 199 200 ton olduğu gözlemlenmiştir (Şekil 4).

Şekil 4. Nisan ayı tavuk eti üretimi (2021-2022)

Mayıs ayında bir önceki yılın aynı ayına göre kesilen tavuk sayısı % 12.3 tavuk eti

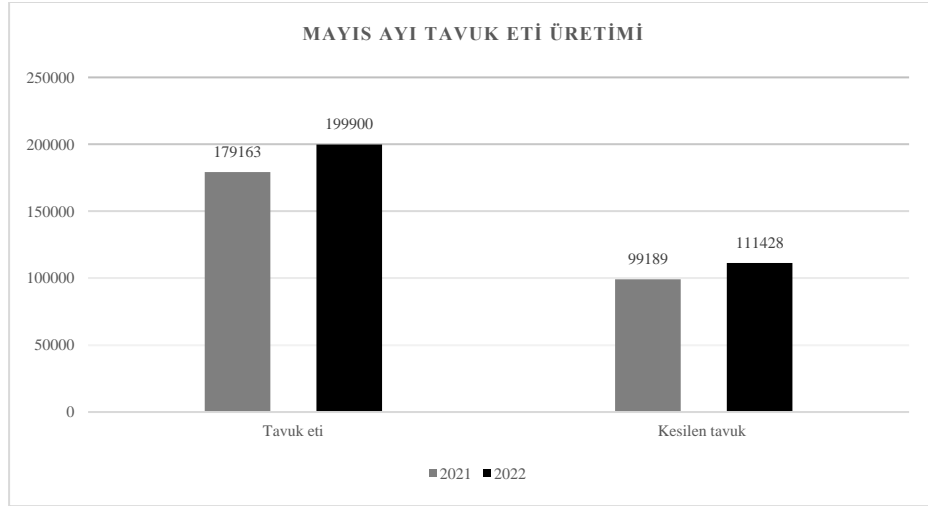
üretimi % 11.6 arttığını göstermektedir (Tablo 5).

Tablo 5. Mayıs ayı tavuk eti ve kesilen tavuk sayısı değişimi (2021-2022)

	2021	2022	Değişim (%)
Tavuk eti (Ton)	179 163	199 900	11.6
Kesilen Tavuk (Bin adet)	99 189	111 428	12.3

2021 Mayıs ayında 179 163 ton olan tavuk eti üretimi, 2022 Mayıs ayında % 11.6

artarak 199 900 ton olarak gözlemlenmiştir (Şekil 5).

Şekil 5. Mayıs ayı tavuk eti üretimi (2021-2022)

Haziran ayında bir önceki yılın aynı ayına göre tavuk eti üretimi % 13.4 kesilen

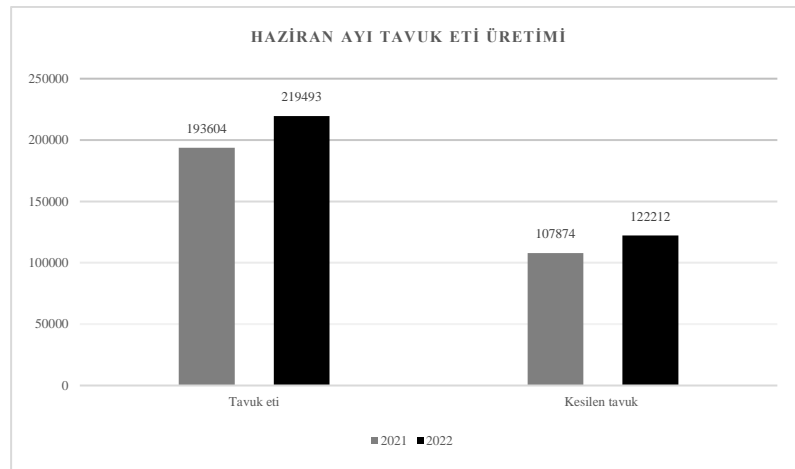
tavuk sayısı % 13.3 arttığını göstermektedir (Tablo 6).

Tablo 6. Haziran ayı tavuk eti ve kesilen tavuk sayısı değişimi (2021-2022)

	2021	2022	Değişim (%)
Tavuk eti (Ton)	193 604	219 493	13.4
Kesilen Tavuk (Bin adet)	107 874	122 212	13.3

2021 Haziran ayında 193 604 ton olan tavuk eti üretimi, 2022 Haziran ayında %

13.4 artarak 219 493 ton seviyelerine ulaşmıştır (Şekil 6).

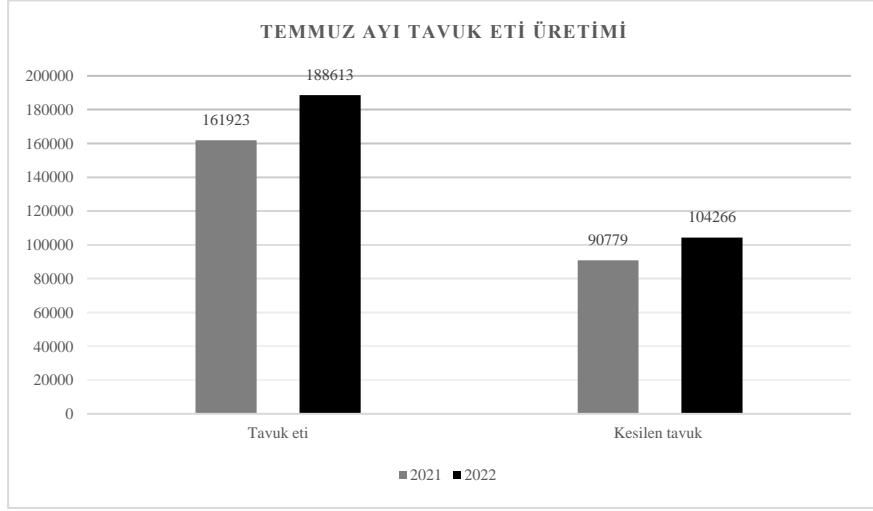
Şekil 6. Haziran ayı tavuk eti üretimi (2021-2022)

Tablo 7. Temmuz ayı tavuk eti ve kesilen tavuk sayısı değişimi (2021-2022)

	2021	2022	Değişim (%)
Tavuk eti (Ton)	161 923	188 613	16.5
Kesilen Tavuk (Bin adet)	90 779	104 266	14.9

2021 Temmuz ayında 161 923 ton olan tavuk eti üretimi, 2022 Temmuz ayında % 16.5 artarak 188 613 ton seviyelerine ulaşmıştır (Şekil 7). Temmuz ayında bir

önceki aynı ayına göre tavuk eti üretimi % 16.5 kesilen tavuk sayısı % 14.9 arttığı gözlemlenmiştir (Tablo 7).

Şekil 7. Temmuz ayı tavuk eti üretimi (2021-2022)

Ağustos ayında bir önceki aynı ayına göre tavuk eti üretimi % 12.1 kesilen tavuk

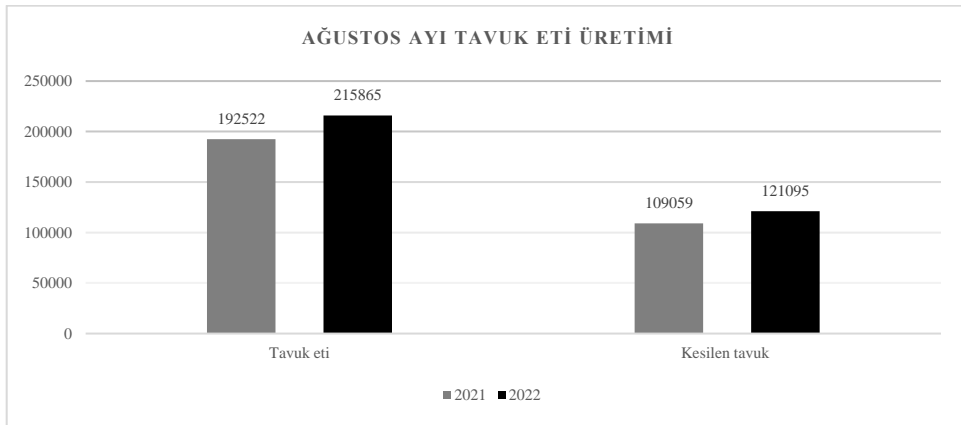
sayısı % 11 arttığını göstermektedir (Tablo 8).

Tablo 8. Ağustos ayı tavuk eti ve kesilen tavuk sayısı değişimi (2021-2022)

	2021	2022	Değişim (%)
Tavuk eti (Ton)	192 522	215 865	12.1
Kesilen Tavuk (Bin adet)	109 059	121 095	11.0

2021 Ağustos ayında 192 522 ton olan tavuk eti üretimi, 2022 Ağustos ayında

%12.1 artarak 215 865 ton olduğu gözlenmiştir (Şekil 8).

Şekil 3. Ağustos ayı tavuk eti üretimi (2021-2022)

Eylül ayında bir önceki aynaya göre tavuk eti üretimi % 5.7 ve kesilen tavuk

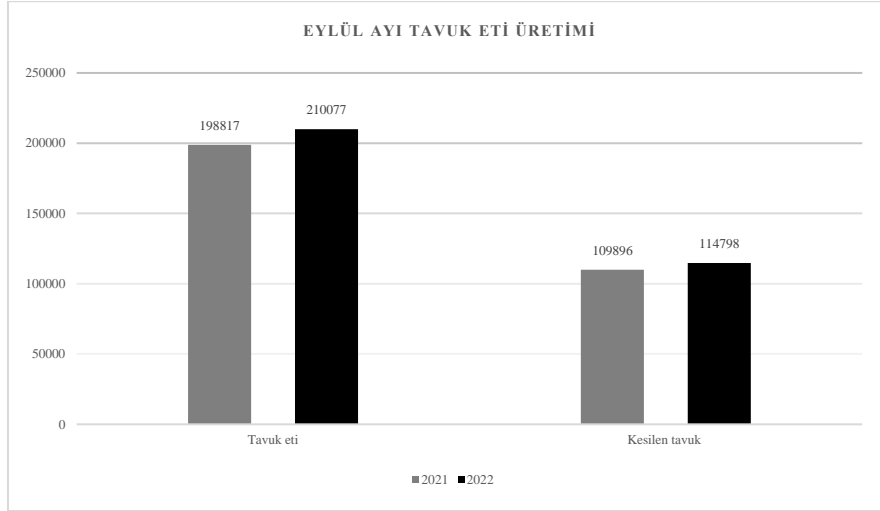
sayısı % 4.5 arttığını göstermektedir (Tablo 9).

Tablo 9. Eylül ayı tavuk eti ve kesilen tavuk sayısı değişimi (2021-2022)

	2021	2022	Değişim (%)
Tavuk eti (Ton)	198 817	210 077	5.7
Kesilen Tavuk (Bin adet)	109 896	114 798	4.5

2021 Eylül ayında 198 817 ton olan tavuk eti üretimi, 2022 Eylül ayında % 5.7

artarak 210 077 ton olduğu gözlemlenmiştir (Şekil 9).

Şekil 9. Eylül ayı tavuk eti üretimi (2021-2022)

Ekim ayında bir önceki aynaya göre tavuk eti üretimi % 2.3 ve kesilen tavuk

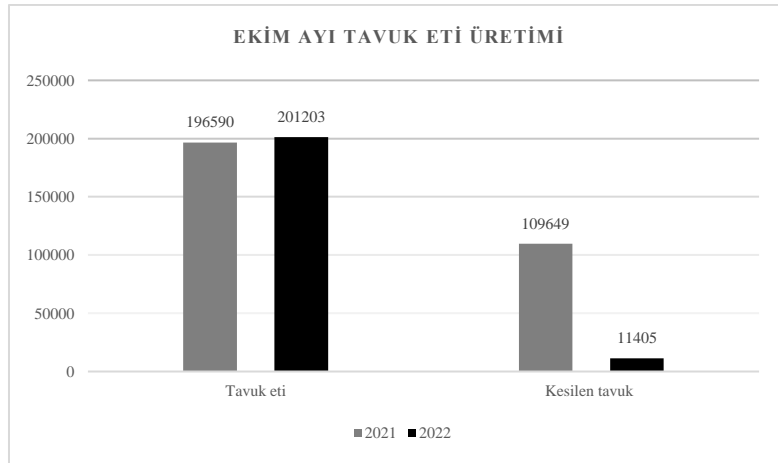
sayısı % 1.6 arttığını göstermektedir (Tablo 10).

Tablo 10. Ekim ayı tavuk eti ve kesilen tavuk sayısı değişimi (2021-2022)

	2021	2022	Değişim (%)
Tavuk eti (Ton)	196 590	201 203	2.3
Kesilen Tavuk (Bin adet)	109 649	111 405	1.6

2021 Ekim ayında 196 590 ton olan tavuk eti üretimi, 2022 Ekim ayında % 2.3

artarak 201 203 ton olduğu görülmüştür (Şekil 10).

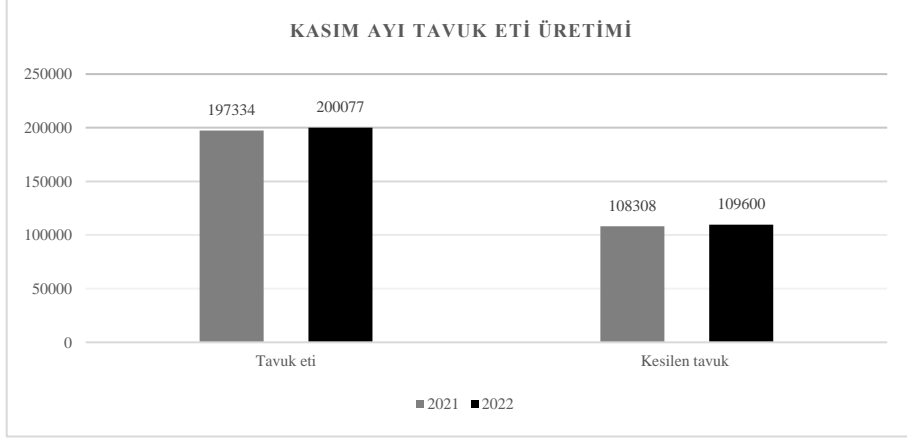
Şekil 10. Ekim ayı tavuk eti üretimi (2021-2022)

Kasım ayında bir önceki yılın aynı ayına göre tavuk eti üretimi % 1.4 ve kesilen

tavuk sayısı % 1.2 arttığı gözlemlenmiştir (Tablo 11).

Tablo 11. Kasım ayı tavuk eti ve kesilen tavuk sayısı değişimi (2021-2022)

	2021	2022	Değişim (%)
Tavuk eti (Ton)	197 334	200 077	1.4
Kesilen Tavuk (Bin adet)	108 308	109 600	1.2

Şekil 11. Kasım ayı tavuk eti üretimi (2021-2022)

2021 Kasım ayında 197 334 ton olan tavuk eti üretimi, 2022 Mayıs ayında % 1.4 artarak 200 077 ton olmuştur (Şekil 11). Aralık ayında bir önceki yılın aynı ayına

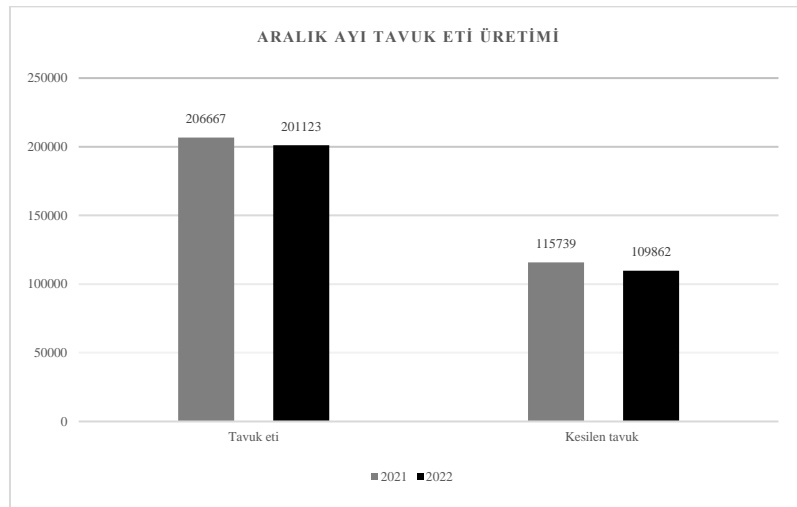
göre tavuk eti üretimi % 2.7 ve kesilen tavuk sayısı %5,1 azaldığını göstermektedir (Tablo 12).

Tablo 12. Aralık ayı tavuk eti ve kesilen tavuk sayısı değişimi (2021-2022)

	2021	2022	Değişim (%)
Tavuk eti (Ton)	206 677	201 123	-2.7
Kesilen Tavuk (Bin adet)	115 739	109 862	-5.1

2021 Aralık ayında 206 677 ton olan tavuk eti üretimi, 2022 Aralık ayında

% 2.7 oranında azalarak 201 123 ton olduğu saptanmıştır (Şekil 12).

Şekil 4. Aralık ayı tavuk eti üretimi (2021-2022)

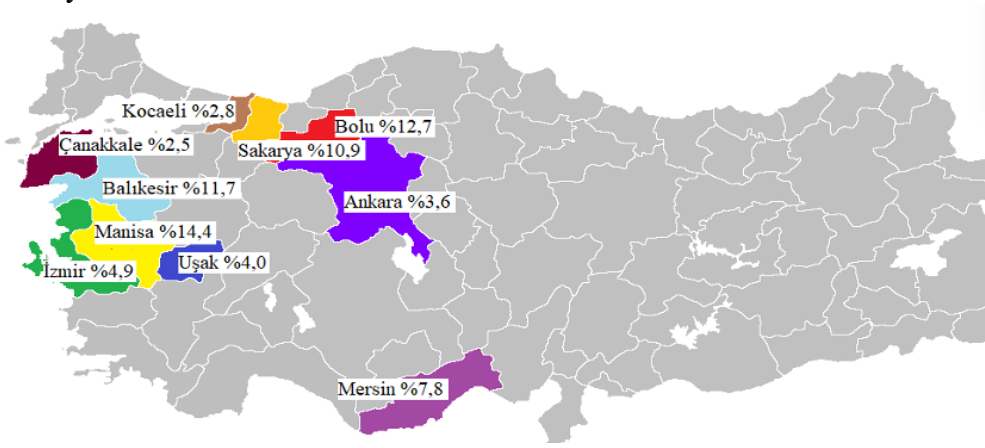

3.2 Türkiye’de, bölgesel bazda tavuk eti üretimi

2021 yılında Türkiye tavuk eti üretimi sayısı bakımından ilk sırada yer alan Manisa, 38.9 milyon adet ile % 14.4’lük paya sahip olmaktadır. Bolu 34.3 milyon adet, Balıkesir 31.6 milyon adet ve Sakarya ise 29.5 milyon adet tavuk eti üretimi ile

diğer önemli iller arasında yer almaktadır(Şekil 13).

Bu iller toplam eti üretimi sayısının % 75.3’ünü oluşturmaktadır. Başlıca iller arasında bir önceki yıla göre en büyük artış % 13.3 ile Bolu’da ve en büyük azalış % 10.3 ile İzmir’de olduğu gözlemlenmiştir.

Şekil 5. Türkiye’deki tavuk eti üretim sayısı bakımından başlıca iller (2021, %)

2022 yılında Türkiye tavuk eti üretimi sayısı bakımından ilk sırada yer alan Balıkesir, 33.5 milyon ile % 13.3’lük paya sahip olmaktadır. Manisa 30.4 milyon ile % 12.1’lik paya, Sakarya 25.6 milyon ile % 10.2’lik paya, Bolu ise 21.9 milyon ile % 8.7’lik bir paya sahip olduğun gözlemlenmiştir (Şekil 14).

Bu iller toplam tavuk eti üretimi sayısının % 76.5’ini oluşturmaktadır. Başlıca iller arasında bir önceki yıla göre en büyük artış % 23.9 ile Çanakkale’de ve en büyük azalış % 36.1 ile Bolu’da gerçekleşmektedir.

Şekil 6. Türkiye’deki tavuk eti üretim sayısı bakımından başlıca iller (2022, %)

4. Sonuç

2022 yılında tavuk eti sayısı bir önceki yıla göre % 7.1 oranında azalarak 251 milyon adet seviyesine gerilemiştir. 2022

yılında kümes hayvanlarının & 68.5’ini tavuk eti oluşturmaktadır. Tavuk eti bölgeler bazında incelendiğinde, 2022 Doğu Marmara ve Ege Bölgesi’nin

toplamda % 56, olarak en büyük artış, 2022 yılında % 26 ile Güneydoğu Anadolu ve % 10.6 ile Orta Anadolu'da en çok üretimin olduğu saptanmıştır.

Doğu Marmara% 78.4 milyon adet tavuk eti üretimi bakımından lider konumdayken Ege Bölgesi'nde 63.1 milyon adet ve Batı Marmara'da 40.8 milyon adet tavuk eti üretimi yapıldığı saptanmıştır. Bölgeler arasında tavuk sayısı bakımından bir önceki yıla göre tavuk eti üretimi oransal olarak gerçekleşmiştir. Bölgeler arasında oransal olarak en büyük azalış % 15.5 ile Doğu Marmara ve % 12.8 ile Doğu Karadeniz'de gerçekleşmiştir.

Türkiye'de 2022 yılında yaklaşık olarak 1,25 milyar adet tavuk kesilmiş ve 2.4 milyon ton tavuk eti üretimi yapılmıştır. Kesilen tavuk sayısı bir önceki yıla göre % 8.4 artarken tavuk eti üretimi % 7.7 artış göstermektedir.

Türkiye'de 2022 yılında 2 milyon 417 bin 955 ton tavuk eti üretimi gerçekleştirilmiştir. Tavuk eti üretimi 2021'e göre % 7.7 yükselerek 2 milyon 604 bin 180 ton seviyelerine ulaşmaktadır.

Türkiye kanatlı sektörü, son 15 yılda ortalama % 6 ile % 10 oranında artan eti üretimi ile yıllar itibariyle büyüdüğü gözlemlenmektedir.

Açıklama

Bu çalışmanın yazımında ve istatistiksel verilerin yorumlanmasında emeği geçen Prof. Dr. Abdullah Yeşilova'ya teşekkür ederim.

Kaynaklar

Anonim, 2023. Statista, Web Sitesi: <https://www.statista.com/statistics/1836>

78/per-capitaconsumption-of-eggs-in-the-us-since-2000/ (Erişim tarihi: 02.02.2024).

Anonim, 2022a. Poultry World, Meat, News. April 13, 2022 Web Sitesi: www.poultryworld.net (Erişim tarihi: 05.02.2024).

BESD-BİR, 2023. Beyaz Et Sanayiciler ve Damızlıkçıları Birliği, Web Sitesi: www.besdbir.org.tr (Erişim tarihi: 10.02.2024).

OECD-FAO Agricultural Outlook 2023-2032. Web Sitesi: <https://www.oecd-ilibrary.org> (Erişim tarihi: 28.02.2024).

OECD, 2023. Web Sitesi: www.oecd.org
Anonim, 2022a. Poultry World, Meat, News www.poultryworld.net (Erişim tarihi: 27.02.2024).

TÜİK, 2021. Türkiye İstatistik Kurumu. www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 27.02.2024)

TÜİK, 2022. Türkiye İstatistik Kurumu. www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 27.02.2024).

TÜİK, 2023. Türkiye İstatistik Kurumu. www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 27.02.2024).

TÜRKİYEM-BİR, 2023. Türkiye Yem Sanayicileri Birliği. www.yem.org.tr (Erişim tarihi: 27.02.2024).

USDA, 2022. USDA Livestock and Poultry: World Markets and Trade.Record Brazil Meat Export in 2023, October 12, 2022

USDA, 2023b. USDA Turkey Poultry and Products Annual 2021, Date: August 31, 2021. Gain Report Number: TU2023-0028

Atıf Şekli: Yeşilova, M.E., 2024. Türkiye'de 2021-2022 Yılları Arasındaki Tavuk Eti Üretimi'ne İstatistiksel Bir Değerlendirme. *MAS Uygulamalı Bilimler Dergisi*, 9(2): 427–436. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.12063352>.

To Cite: Yeşilova, M.E., 2024. A Statistical Evaluation of Chicken Meat Production in Turkey Between. *MAS Journal of Applied Sciences*, 9(2): 427–436. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.12063352>.
